

Lärohandledning Vi får aldrig glömma

Det finns många olika teman och ingångar i utställningen Vi får aldrig glömma. De fem delarna i utställningen speglar på olika sätt frågor kring Förintelsen och om krig och flykt i dagens Europa. I den här lärohandledningen har vi fokuserat på temat motstånd.

Motstånd

Ibland kan ordet motstånd få oss att tänka på väldigt fysiska och ofta våldsamma sätt att gå emot makten. Som demonstrationer, uppror och revolution. Men motstånd kan också vara att fortsätta leva när makten säger att du inte får finnas, att hjälpa den som är utsatt, att berätta om en situation som makthavarna gör allt för att tysta.

Teckning av Ernst Kaufmann

I den här utställningen finns det olika typer av motstånd. I Theresienstadt fanns det många konstnärer, inklusive Ernst Kaufmann, som målade bilder som berättade och beskrev det som de var med om. De gjorde motstånd mot den nazistiska regimen som ville tysta alla judiska röster och all information om vad som pågick i koncentrationslägren. Faktum är att människor gjorde motstånd bara genom att göra konst, oavsett hur den såg ut.

Diskussionsfrågor

Här i handledningen finns både frågor som är specifika för utställningen och vidare frågor om makt och motstånd. De mer övergripande frågorna kan ni diskutera både innan och efter besöket. Dessa frågor finns inte i utställningen vilket betyder att det kan vara bra att börja dessa diskussioner redan före besöket på Dunkers kulturhus.

Det finns många saker du och dina elever kan diskutera utifrån motstånd och makt, här kommer några förslag. Beroende på elevernas kunskaper och färdighet kan ni antingen diskutera frågorna tillsammans eller i mindre grupper.

Makt

- Vad skulle du säga är makt?
- Vilka personer har makt över vad du får och inte får göra? Rektor, polisen, lagen, föräldrar, kompisar, politiker?
- Vilka personer påverkar vad du vill eller inte vill göra? Stadsministern, mamma, kompisar, lärare, kändisar, influencers?
- Är makt något positivt eller negativt? Kan det vara både och?
- Finns det olika sorters makt? Tänk lagar, regler, normer, gruppträck etc

Motstånd

- På vilka olika sätt kan man göra motstånd mot makt?
- Kan du ge exempel på personer du vet som har gjort motstånd? Vad gjorde de då?
- Har du gjort motstånd någon gång? Mot vad? Hur gjorde du då?
- Är det alltid bra att göra motstånd om man inte håller med den som har makt? Varför/varför inte?
- Vad händer om ingen gör motstånd?

- Finns det saker du skulle vilja göra motstånd mot men inte kan? Varför?

Frågor att ställa i utställningen

Välj ut de frågor som du tycker passar dina elever. Ge dem gärna frågorna skriftligt att jobba med i mindre grupper.

Ernst Kaufmanns teckningar

- Vem var Kaufmann?
- Vem/vad gjorde han motstånd mot?
- Teckningarna här på väggen gjorde Kaufmann efter att han blivit fritagen från förintelselägret Auschwitz men han gjorde även teckningar när han bodde i Theresienstadt. På vilket sätt kan Kaufmanns teckningar räknas som motstånd?
- På vilket sätt kan konst, böcker och liknande vara motstånd? Kan du hitta något exempel från idag där konst och kultur används som motstånd?

Alisa Yoffes väggmålning

- Vem är Alisa Yoffe?
- Vem/vad gör hon motstånd mot?
- Alisa var tvungen att lämna Ryssland när kriget i Ukraina bröt ut våren 2022. Varför?
- Hur tolkar du hennes väggmålning? (tänk på att det inte finns några rätt och fel när du tolkar konst)

Bilder från flykten till Helsingborg under 1940-talet och från Ukraina 2022

- Varför flydde människorna på bilderna?
- Tycker du att det finns likheter mellan bilderna? Vilka? Fundera tex på hur människorna på bilderna ser ut. Är de kanske glada, rädda, förhoppningsfulla, ledsna, trötta etc?
- Kan du se några skillnader mellan bilderna? Vilka?
- På vilket sätt kan fly vara att göra motstånd?

Ankomst Helsingborg- berättelser från barn och barnbarn till Förintelseöverlevare

- Kan det vara motstånd bara att leva?
- Vem/vad skulle man kunna göra motstånd mot på det sättet?

Teckning av Ernst Kaufmann